

МЕТОДОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ

1. Основни параметри	
Междинно звено	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“, Министерство на иновациите и растежа, чрез междинно звено дирекция „Управление на програми и проекти“, Министерство на електронното управление, на основание РМС № 712 от 2020 г. , (изм. и доп. с РМС № 272 от 2022 г., и РМС № 519 от 2022 г., РМС № 97 от 2023 г. и РМС № 275 от 2023 г.)
Програма	„Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ (ПНИИДИТ)
Приоритет	Приоритет 2 „Цифрова трансформация на публичния сектор“ Приоритетно направление 1: Данните като ключов капитал на обществото
Специфична цел	Специфична цел: RSO1.2. Усвояване на ползите от цифровизацията за гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи (ЕФРР)
Наименование на процедурата/процедурите	Изграждане на Правителствен комуникационен център и Компетентен орган в България за сигурни сателитни комуникации и наблюдение на Земята
Цел	Целта на настоящата процедура е да се подкрепи развитието на напълно работещ център за правителствени комуникации и компетентен орган в България, за подпомагане участието ни в програмата GOVSATCOM на Европейския съюз (ЕС), публичната регулирана услуга (PRS) на Галилео и предстоящата инициатива за защитена свързаност IRIS. В изпълнението на процедурата ще се създаде интегрирана национална космическа структура, която съчетава сигурни правителствени комуникации, суверенни възможности за наблюдение на Земята и унифицирани системи за обработка на данни. Тя ще обединява трите стълба на иновационната екосистема – правителство – наука и индустрия за реализиране на широкомащабна, управлявана от данни, обновяема, помощна пилотна AI платформа, която да обслужва различни критични сектори сред които води, природни бедствия, критична инфраструктура, крайбрежни зони, телекомуникации, изследвания, енергия и други.
Обосновка	Операцията е в изпълнение на интегрираната европейска космическа политика и допринася за развитието на програмата GOVSATCOM на Европейския съюз (ЕС), публичната регулирана услуга (PRS) на Галилео и предстоящата инициатива за защитена свързаност IRIS, като нейни ключови компоненти, съгласно Регламент (ЕС) 2021/696¹. Операцията пряко изпълнява цели, формулирани в чл. 4 и чл. 58 от Регламента, по-специално предоставянето на сигурни, надеждни и ефективни комуникационни услуги на националните власти и участието на държавите членки в експлоатацията на тези услуги чрез създаване на национални компетентни органи. В рамките на настоящата операция се предвижда да се изгради Правителствен комуникационен център (ПКЦ) и Компетентен орган в България за подкрепа на

¹ Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 година за създаване на космическа програма на Съюза и Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0696>

програмата на Европейския съюз (ЕС) GOVSATCOM, публичната регулирана услуга (PRS) на Galileo и предстоящата инициатива за защитена свързаност IRIS². ПКЦ е национален Компетентен орган за надзор на операциите на GOVSATCOM, PRS/Galileo и IRIS², осигуряващ спазване на стандартите за сигурност, управление на правата за достъп и координация на потребителите. Центърът ще предоставя сигурни и устойчиви сателитни комуникационни услуги за широк кръг от правителствени потребители. Чрез интегриране на стабилна инфраструктура за управление и наблюдение и усъвършенствани цифрови системи, инициативата създава единни национални космически способности, които да надградят съществуващите съоръжения, насърчават партньорствата с ЕС и дават приоритет на суверенитета на данните и оперативната независимост. Операцията включва разработването на автономни възможности за сателитни изображения и управлявана от AI платформа за наблюдение на земята, което ще отговори на критични национални нужди в области като управление на бедствия и икономическо развитие, ще се подобри сигурността, реакцията при извънредни ситуации и управлението на критична инфраструктура. В съответствие с целите на Космическата програма на ЕС, изпълнението на настоящата операция ще позиционира България като ключов участник в екосистемата за сигурни сателитни комуникации, насърчавайки стратегическа автономност, устойчивост и свързаност.

Операцията отговаря на целите на Космическата програма на ЕС и е в съответствие със стремежа на съюза към стратегическа автономност, устойчивост и цифрова свързаност. Предвижда се да се изгради високонадеждна наземна и технологична инфраструктура, включително сателитна наземна станция, контролен център и комуникационни мрежи, способни да предоставят устойчиви, рентабилни и сигурни услуги за правителствени мисии, критични за сигурността.

Важен акцент в операцията е развитието на суверенен капацитет чрез независими системи за наблюдение на Земята, за да се намали зависимостта от чуждестранни доставчици. Това ще повиши способностите за наблюдение на Земята чрез сателитни изображения, с възможност за засилено използване на малки сателити (напр. CubeSats или smallsats), които да предоставят високорезолуционни данни за нуждите на национални стратегически дейности.

Операцията включва развитието на унифицирана цифрова среда за ефективна обработка, съхранение и разпространение на космически данни, както и осигуряване на съгласуваност с ЕС чрез пълна интеграция в европейските космически програми, като същевременно се запазва националният суверенитет..

В „Доклад за бъдещето на конкурентоспособността на ЕС“² на Марио Драги се подчертава, че Европа трябва да инвестира значително повече в научноизследователска и развойна дейност – включително в сфери като космически технологии, за да се навакса технологичното си изоставане спрямо САЩ и Китай. В доклада е отправена препоръка за използване на полезните взаимодействия между политиките в областта на космическата промишленост. Това съвпада с предвидените операцията дейности за създаване на национален капацитет, обучение на висококвалифициран персонал, повишаване на институционалната експертиза и създаване на оперативни протоколи, необходими за ефективното функциониране на системите за сигурни сателитни комуникации и наблюдение. По този начин България ще е по-добре позиционирана в ключовите европейски и международни комуникационни мрежи и ще се утвърди като ключов участник в европейската екосистема за сигурни комуникации и космически технологии, с възможност за активно

² Доклад за бъдещето на конкурентоспособността на ЕС https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en Part 2, p. 183-185

	участие в стратегически инициативи на ЕС и принос към укрепването на общата сигурност и устойчивост на Съюза. Предвидения обхват на операцията по отношение на три взаимосвързани компонента, описани по-долу, отговарят на препоръките в доклада на Марио Драги за засилване на капацитета на държавите членки в критични технологии и инфраструктури, както и за по-добра координация между национално и европейско ниво. Трите компонента, които ще бъдат обхванати в настоящата операция са: 1. Национален компетентен орган за сигурни космически комуникации: за надзор на операциите на GOVSATCOM, PRS/Galileo и IRIS². Звеното към Министерство на иновациите и растежа ще служи като национален център за сигурни спътникови комуникации и цялостна координация на космическата дейност. То ще управлява достъпа до услугите на ЕС, оторизира крайните потребители (напр. отбрана, служби за спешна помощ, граничен контрол), контролира внедряването на PRS и координира действията си с ключови европейски органи като EUSPA и Европейската комисия. Ще осигурява обща координация за други компоненти на европейските космически програми като управление на сигурни канали за данни и управление на достъпа на потребителите. 2. Развитие на капацитет и възможности за независима система за наблюдение, предлагаща независимо наблюдение на Земята (примерна резолюция 1,5 м), ежедневно покритие на територията на страната и мултиспектрално изображение за приложения при управление на бедствия, наблюдение на границите, селско стопанство и мониторинг на околната среда и много други критични сектори. 3. Създаване на национална цифрова среда за космически данни: интегрирана цифрова среда за обработка, съхранение и разпространение на космически данни от различни източници. Цифровата среда ще разполага с хранилища в правителствени съоръжения, автоматизирани процеси за обработка за приложения в реално време, уеб-базирани портали и пълно съответствие със стандартите на ЕС за данни и Общият регламент относно защитата на данните (GDPR)³. Трите основни компонента са проектирани да функционират като единна, взаимосвързана екосистема, осигуряваща максимална ефективност и сигурност на националната космическа инфраструктура. Компетентният орган ще служи като централен координационен и управленски център, който не само надзирава операциите на GOVSATCOM, PRS/Galileo и IRIS², но и управлява достъпа и приоритизацията на задачите и ще определя стандартите за сигурност и протоколите за споделяне на данни в цифровата среда.
Очаквани резултати	Очакваните резултати от подкрепата по процедурата са: • Функциониращ Компетентен орган: Орган, способен да управлява операциите на GOVSATCOM, PRS/Galileo и IRIS², осигуряващ съответствие с европейските и националните стандарти за сигурност. • Квалифицирана работна сила: Обучен персонал и институционална рамка за дългосрочна експлоатация и развитие на сателитни комуникационни системи и изображения.

³ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)

	• Подобри национални способности: Укрепване на националната сигурност, реакцията при извънредни ситуации и управлението на критична инфраструктура чрез сигурни комуникации и суверенен сателитен капацитет. • Усъвършенствано наблюдение на земята: Унифициран, високорезолуционен набор от данни от множество източници, достъпен за правителствени агенции, изследователи и частни организации, поддържащ приложения в мониторинг на околната среда, градско планиране, реакция при бедствия, селско стопанство и наблюдение на климатичните промени.																									
Продължителност на процедурата/процедури те	2025-2029																									
Териториален обхват	Дейностите по настоящата процедура ще бъдат изпълнявани на територията на Република България. Част от дейностите може да се изпълняват извън територията на Република България, включително извън територията на Съюза, при условие че допринасят за целите на програмата/ процедурата, съгласно чл. 63, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година.																									
Бюджет (ЕФРР и национален)	Общият финансов ресурс по процедурата е в размер на 48 895 750,00 лева (25 000 000 евро), от които средствата от Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) са в размер на 40 128 158,07 лева (20 517 201,43 евро) и средствата в размер на 8 767 591,93 лева (4 482 788,57 евро) представляват национално съфинансиране. Разпределението на финансовия ресурс по процедурата по региони е както следва: <table><tr><th></th><th>По-слабо развити региони</th><th>Преход</th><th>Общо</th></tr><tr><td rowspan="2">ОБЩО ЕФРР+национален</td><td>39,340,887.95 лева</td><td>9 554 862,05 лева</td><td>48 895 750,00 лева</td></tr><tr><td>20 114 676,61 евро</td><td>4 885 323,39 евро</td><td>25 000 000,00 евро</td></tr><tr><td rowspan="2">ЕФРР</td><td>33 439 754,87 лева</td><td>6 688 403,20 лева</td><td>40 128 158,07 лева</td></tr><tr><td>17 097 475,18 евро</td><td>3 419 726,25 евро</td><td>20 517 201,43 евро</td></tr><tr><td rowspan="2">национален</td><td>5 901 133,07 лева</td><td>2 866 458,85 лева</td><td>8 767 591,93 лева</td></tr><tr><td>3 017 201,43 евро</td><td>1 465 597,14 евро</td><td>4 482 798,57 евро</td></tr></table>		По-слабо развити региони	Преход	Общо	ОБЩО ЕФРР+национален	39,340,887.95 лева	9 554 862,05 лева	48 895 750,00 лева	20 114 676,61 евро	4 885 323,39 евро	25 000 000,00 евро	ЕФРР	33 439 754,87 лева	6 688 403,20 лева	40 128 158,07 лева	17 097 475,18 евро	3 419 726,25 евро	20 517 201,43 евро	национален	5 901 133,07 лева	2 866 458,85 лева	8 767 591,93 лева	3 017 201,43 евро	1 465 597,14 евро	4 482 798,57 евро
	По-слабо развити региони	Преход	Общо																							
ОБЩО ЕФРР+национален	39,340,887.95 лева	9 554 862,05 лева	48 895 750,00 лева																							
	20 114 676,61 евро	4 885 323,39 евро	25 000 000,00 евро																							
ЕФРР	33 439 754,87 лева	6 688 403,20 лева	40 128 158,07 лева																							
	17 097 475,18 евро	3 419 726,25 евро	20 517 201,43 евро																							
национален	5 901 133,07 лева	2 866 458,85 лева	8 767 591,93 лева																							
	3 017 201,43 евро	1 465 597,14 евро	4 482 798,57 евро																							
Режим на държавна/минимална помощ	Безвъзмездната финансова помощ се отпуска за съответните дейности в режим на „не-помощ“, тъй като операцията предвижда финансиране за осъществяване на дейности с нестопански характер. Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена процедура като „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между държавите членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава/заплашва конкуренцията. Конкретен бенефициент по настоящата операция е Министерство на иновациите и растежа, което е публична организация, и реализира дейностите по настоящата операция в изпълнение на европейската космическа политика за																									

	развитието на GOVSATCOM. Операцията пряко изпълнява цели, формулирани в чл. 4 и чл. 58 от Регламент (ЕС) 2021/696 и по-специално предоставянето на сигурни, надеждни и ефективни комуникационни услуги на националните власти и участието на държавите членки в експлоатацията на тези услуги чрез създаване на национални компетентни органи. В тази връзка, предвидените за финансиране дейности не могат да бъдат дефинирани като такива със стопански характер, които биха могли да доведат до нарушаване на конкуренцията като елемент от фактическия състав на понятието „държавна помощ“ и съответно не представляват държавна помощ. Настоящата операция не попада в обхвата на приложимите разпоредби за държавни помощи и се реализира в режим „не помощ“, като избраният режим съответства на предвиденото по операцията изпълнение на цели на политиката на ЕС, посочени в Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на космическа програма на Съюза и на Агенция на ЕС за космоса.
2. Методология и критерии за подбор на операции	
Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Ще се прилага процедура за безвъзмездна финансова помощ чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент съгласно чл. 25, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).
Допустими кандидати	Допустим кандидат по настоящата процедура е структура на Министерство на иновациите и растежа, извън ГД ЕФК Конкретният бенефициент носи пълна отговорност за изпълнението на сключения по настоящата процедура административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ пред Управляващия орган на ПНИИДИТ, както и за спазването на всички произтичащи от това задължения. Конкретният бенефициент трябва да разполага с необходимия финансов капацитет, за да се гарантира успешното изпълнение на дейностите по проектното предложение.
Изисквания към партньори (ако е приложимо)	Неприложимо.
Допустими проекти/дейности	1. Създаване на национален компетентен орган за сигурни космически комуникации: 2. Интегриране на наличните възможности за спътникови наблюдения на територията на страната, обхващайки всички възможности като наблюдения от геостационарни и полярно-орбитални спътници и спътникови констелации в ниско разположена околоземна орбита (LEO), с използване на наземен сегмент и системи за управление. 3. Създаване на национална цифрова среда за космически данни: интегрирана цифрова среда за обработка, съхранение и разпространение на космически данни от различни източници
Допустими разходи	Допустимите разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1058, ЗУСЕФСУ, ПМС № 86/2023 г., приложимата национална уредба и приложимото общностно законодателство в областта на държавните помощи, и следва да са необходими за изпълнението на допустимите дейности по операцията. 1. Разходи за наети лица (персонал):

	Разходите за наети лица (персонал) се финансират под формата на единичен разход за почасово възнаграждение, съгласно чл. 53, пар. 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ, определен, съгласно „Методология за определяне на единичен разход за почасово възнаграждение на изследователски и друг квалифициран персонал по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. и Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г.“⁴ 2. Разходи за материални и нематериални активи. 3. Разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнение на дейностите по проекта; 4. Разходи за ограничени строително-монтажни работи (СМР), необходими за инсталиране и нормална експлоатация на оборудването; 5. Разходи за услуги 6. Непреки разходи –3% от преките допустими разходи. Непреките разходи се предоставят под формата на финансиране с единна ставка, в съответствие с чл. 54, буква (а) от Регламент (ЕС) 2021/1060. В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, съответно разходи, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Недопускането на дублиране на дейности, съответно разходи, ще се съблюдава както на етап кандидатстване (чрез декларации), така и по време на изпълнението на проекта (чрез проверки за двойно финансиране и др.).
Минимален размер на помощта	Неприложимо.
Максимален размер на помощта	48 895 750,00 лв. (25 000 000 евро).
Интензитет на помощта	100%
Кръстосано финансиране (ако е приложимо)	Неприложимо.
Критерии за подбор/ оценка на съответствието	По ПНИИДИТ ще се оценява: - Съответствие на проекта с изискванията на чл. 73, параграф 2, букви а) б) и ж) от Регламент (ЕС) 2021/1060; - Съответствие с Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027, включително със стратегиите, залегнали в основата на програмата, и осигуряването на ефективен принос за постигането на нейните специфични цели; - Съответствие, че предвидените дейности попадат в обхвата на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), съгласно чл. 5 „Обхват на подкрепата от ЕФРР“ от Регламент (ЕС) 2021/1058 и се отнасят до някоя от изброените видове допустими интервенции (дейности); - Съответствие на кандидата и планираните в проектното предложение дейности и разходи с условията за допустимост по ПНИИДИТ и приложимите условия за предоставяне на държавна помощ (ако е приложимо);

⁴ Методологията е публикувана на следния адрес: <https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/drugi/>.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

	- Спазени ли са условията за териториален обхват за изпълнение на дейностите, както и изискването резултатите от изпълнението на проекта да се ползват на територията на Република България. - Съответствие с хоризонталните принципи, съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060, включително с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ и др.
Индикатори	Индикатори за краен продукт: RCO14 Публични институции, получаващи подпомагане за разработване на цифрови услуги, продукти и процеси Индикатори за резултат: RCR11 Потребители на нови и усъвършенствани обществени цифрови услуги, продукти и процеси Брой на национални ползватели, активно използващи услугите на GOVSATCOM